

श्विनेन परिषिञ्चति सारस्वतेन द्वयोः प्रातः ऐन्द्रेणोत्तमे तिसृणामिति [११. १. २३. २५. २७.] कात्यायनेन निर्दिष्टत्वादश्विभ्यां सरस्वत्या च दुग्धमिति निर्देशः ॥ १५ ॥

आसन्दी वृषः राजासन्धौ वेद्यै कुम्भी सुराधानी ।

अन्तर उत्तरवेद्या वृषं कारोतरो भिषक् ॥ १६ ॥

राज्ञः सोमस्यासन्दी राजासन्दी तस्यै चतुर्थी षष्ठ्यर्थे आसन्दी यज्ञमानाभिषेका यासन्दी मञ्चिका राजासन्ध्याः सोमासन्ध्या वृषम् तत्रेन धेया । सुराधानी सुरा धीयते स्थाप्यते यस्यां सा सुराधानी कुम्भी वेद्यै वेद्याः सौमिक्या वेदेः वृषम् । अन्तरः वेदिद्वयमध्यभाग उत्तरवेद्या वृषम् । कारोतरः सुरापावनचालनी (16.) इन्द्रस्य यज्ञमानस्य च भिषक् ज्ञेयः ॥ १६ ॥

वेद्या वेदिः समाप्यते बर्हिषा बर्हिरिन्द्रियम् ।

यूपेन यूपं आप्यते प्रणीतोऽग्निर्गग्निना ॥ १७ ॥

वेद्यात्र वर्तमानया वेदिः सौमिकी समाप्यते सम्यक् प्राप्यते तद्रूपा ध्येत्यर्थः । बर्हिषात्रत्येन बर्हिः सौमिकं समाप्यते । इन्द्रियं वीर्यं चेन्द्रियेणोति शेषः समाप्यते सामर्थ्यं फलदाने उभयोरप्यस्तीत्यर्थः । यूपेनात्रत्येन यूपं आप्यते । अग्निनात्रत्येन प्रणीतोऽग्निः सौमिकं आप्यते प्राप्यते ॥ १७ ॥

हविर्धानं यदश्विनाग्नीध्रं यत्सरस्वती ।

इन्द्रायैन्द्रः सदस्कृतं पत्नीशालं गार्हपत्यः ॥ १८ ॥

अत्र सौत्रामण्यां यत् अश्विना अश्विनौ देवते वर्तते तेनाश्विसद्भावेन हविर्धानं सौमिकमाप्यत इत्यनुषङ्गः । अत्र यत्सरस्वती देवतास्ति तेन सरस्वतीसद्भावेन आग्नीध्रं सौमिकमाप्यते । सोमे ऐन्द्रमिन्द्रदेवत्यं सदः कृतमस्ति । ऐन्द्रं सदः पत्न्याः शाला पत्नीशालम् विभाषा सेनासुरेत्यादिना [पा० २. ४. २५.] क्लीवत्वम् गार्हपत्यश्चेति त्रयमिन्द्राय यद्विः क्रियते तेनाप्यते । सौत्रामण्यामिन्द्राय यद्विस्तत्सौमिकसदःपत्नीशालगार्हपत्यवृषेण (17.) ध्येयमित्यर्थः ॥ १८ ॥

प्रेषेभिः प्रेषानाप्नोत्याप्रीभिराप्रीर्यज्ञस्य ।